

GESCHIEDENIS VAN DE GEMEENTE

Grondgebied, ligging, centrumfunctie

De gemeente Maasbracht was een gemeente van gemiddelde omvang in Midden-Limburg. Zij grensde in het noorden aan de gemeente Wessems, in het westen aan de gemeente Stevensweert, in het zuiden aan de gemeente Echt en in het oosten aan de gemeenten Linne en Montfort. De Maas vormde een groot deel van de west- en noordgrens van de gemeente. De gemeente was 1630 hectare groot. De bevolking was gevestigd in drie kernen: Maasbracht-dorp, Brachterbeek en St. Joost. Traditioneel kende de gemeente een agrarisch karakter. Dit veranderde door de aanleg van het in 1934 geopende Julianakanaal en het bevaarbaar maken van de Maas. Maasbracht kwam hierdoor aan een kruispunt van vaarwegen (Julianakanaal - Maas - Kanaal Wessems-Nederweert) te liggen. Door deze gunstige ligging kon de haven van Maasbracht zich snel ontwikkelen tot tweede binnenhaven van Nederland. Haar groei had gunstige neveneffecten voor de gemeente. Industrie, winkels, horeca en dienstverlenende bedrijven vestigden zich. De samenstelling van de bevolking veranderde door de vele schippers en hun gezinnen die Maasbracht als woonplaats kozen. Door de ontwikkeling van de haven had de gemeente een verzorgende functie ten aanzien van de scheepvaart. Ook kreeg de gemeente enkele centrumfuncties op het gebied van de scheepvaart (vestiging van internaten voor schipperskinderen, schippersbeurs, Groepsbureau voor Limburg van de Rijkspolitie te water). Per 1 januari 1991 werd de gemeente Maasbracht heringedeeld. Met de gemeenten Linne, Ohé en Laak en Stevensweert ging zij de nieuwe gemeente Maasbracht vormen.

Historiografie

Over de geschiedenis van de gemeente Maasbracht zijn al enkele publicaties verschenen. Het is daarom niet nodig om deze geschiedenis hier uitputtend te herhalen. Volstaan wordt met een kort overzicht van de voornaamste zaken waar de gemeente bemoeienis mee had. Verdere informatie kan de onderzoeker en geïnteresseerde vinden in de publicaties (aanwezig bij de gemeente Maasbracht):

Zr Redempta Leerssen o.s.u., *De betekenis van de binnenhaven voor de gemeente Maasbracht* (Roermond, 1969) [scriptie Sociale Geografie].

T. Valkenburg, *Geschiedenis van Brachterbeek. Een parochie in de gemeente Maasbracht* (Maasbracht, 1983).

J. Linssen, *Maasbracht. Tussen stoffige steenkool en schoon gewassen grond* (Maasbracht, 1986).

Oorlogsperiode en wederopbouw

De oorlogsperiode verliep in Maasbracht niet veel anders dan in omringende gemeenten. Na de inval in mei 1940 nam het leven al gauw weer zijn normale gang. Het toezicht op de haven en de scheepvaart vergde tijdens de oorlogsjaren speciale aandacht van de bezetter. Op 30 september 1944 brachten Duitse troepen 250 schepen in de haven tot zinken met het doel een versperring aan te leggen. De schippersgezinnen vonden opvang bij de inwoners van Maasbracht. In het najaar van 1944 kwam het oorlogsgeweld dichterbij. Net als de inwoners van buurgemeenten moesten ook de Maasbrachtenaren in november 1944 op bevel van de Duitse bezetter evacueren vanwege het oprukkende front. Het granaatvuur van de geallieerde troepen veroorzaakte in de maanden november - januari veel schade aan gebouwen en wegen. Na de bevrijding werd Maasbracht een tweede keer geëvacueerd vanwege een oefening van Amerikaanse troepen in de haven. Tijdens deze oefening richtten de Amerikanen veel schade aan en plunderden zij vele huizen.